

Bilješke iz bogoslovske literature.

Apologetične bilješke.

O životu Isusa Krista. Poznate su mnogovrsne hipoteze, kojima su protivnici kršćanstva nastojali oboriti kazivanje svetog Evanđelja o G. N. Isusu Kristu. Paulus-ova mitska hipoteza, Baur-ova kritička, Harnack-ova hipoteza idealizacije, što su je prihvatili modernisti, A. Drewsova, da Krist nije ni postojao: sve su se te hitrolije razbile o istinu evanđeosku. U najnovije doba iznose iz ropotarnice, na ruglo i sramotu naprednoga duha, zarđalu i pljesnivu robu, različita apokrifna, što no su suzbita već u prvo doba kršćanstva. Dašto, da bi namamili izvedljivi i praznovjerni dio inteligencije XX. vijeka, zaodjeli su te spise u ruho sasvijem moderno — okultističko. Stari, naravno, nijesu imali o okultizmu ni pojma!

Tako je donio, kako kazuje Apolog. Korrespondenz (Nr. 7. 1912.), „Generalanzeiger“ u Mannheim-u (Nr. 38. od 23. I. o. g.) reklamni oglas: „Problem je o Kristu odgonenut! Baš je izašlo: Prije 1900 godina! Tko je bio Isus Krist? U nekoj staroj orijentalističkoj biblioteci pronašli su dokumenat, koji ko na dlanu otkriva, tko je bio Isus Krist: član i brat saveza i bratstva Essenâ, neke vrste slobodno zidarskoga udruženja. Tako glasi izvještaj staroste saveza u Jerusalemu starosti u Aleksandriji. Kad su otkrili taj dokumenat pokušao je neki kršćanski svećenik da ga uništi, jer se po tom spisu u tili čas dađu sasvijem prirodno istumačiti sve mističke čudesne pripovijesti. Ali uništenje nije pošlo za rukom. Tako je taj historički izvještaj preveden u njemački s predgovorom o Ponciju Pilatu. Iznovice ga je obradio Ferd. Schmidt. Nikoji misaon čovjek ne će odložiti knjige, a da ga ne bi zadovoljila“.

Ovako drska sljeparija i prevara, dodaje otprilike A. C., mora da natjera misaonu čovjeku krv u lice. Čitavi taj „dokumenat“ je prosto kompilacija iz dvaju spisa, štampanih g. 1849., s naslovom: „1. Znamenita otkrića o pravom načinu smrti Isusove. Po starom u Aleksandriji nađenom rukopisu od Isusovog savremenika iz svetog reda Essena. 5. izdanje. Leipzig. 2. Historička otkrića o pravim događajima smrti i mladosti Isusove. Kao nastavljanje starih spomenika iz reda Essena, nađenih u Aleksandriji. 2. izdanje“. No i ti spisi nijesu origi-

nalni. Skalupljeni su prema romanu o životu Isusovu, što ga e g. 1880.—1802. izdao Karlo Henrik Venturini, župnik u Horn-dorfu kod Braunschweiga (umro g. 1849.). Taj pamflet je g. 1806. izašao u 2. izdanju s naslovom: „Naravna povijest velikog pro-roka iz Nazareta“. To je „djelo“ postalo vrelom za „otkrića“ o Isusu. Između Venturinija i Schmidta je samo ta razlika, što Venturini čudesa Kristova tumači pomoću „putne ljekarne“, što ju je Krist uza se nosio, a Schmidt pomoću okultizma i — astralnih tjelesa! Kolike li naivnosti i pakosti!

Dr. Fran Barac.

Historične bilješke.

Sekta oprošćenaca. Na Volgi u Rusiji živi sekta pravoslavnih, koji se prozvaše „kršćani Oproščenci“. Suradnik lista „Russkoe Slovo“ g. Pankratov govorio je sa jednim uvaženim oproščencem Ivanom Piscovom i on mu je o svojoj vjeri rekao ovo: Sva nesreća našega života dolazi u glavnom otuda, što je čovjek razvio u sebi mnogo posve nepotrebnih i škodljivih potreba. Odatle mu je teško živjeti, jer imade mnogo izdataka na te potreboće. A život bi morao biti jednostavan i čovjek bi se morao suzdržavati od prekomjernosti.

Smatrate li ove prekomjernosti grijehom? — upitao sam ga. — Ne. Duhan, čaj, vino, meso, samo u sebi nijesu grijeh, ali su ponajprije štetni zdravlju, a onda iziskuju jači rad, da se uzmognu kupiti. No, da li je nužno raditi, da stečemo škodljive stvari? Ne imade u nas vremena da mislimo na dušu, nego sve radimo, da dobijemo rakije, duhana, čaja, sladora, mesa, kumačnu (crveno pamučno sukno iz buhare) novu odjeću. U vas gospode pribraja se k tomu popisu štetnih stvari jošte veoma dugački vlastiti popis. Napokon, ako ovi predmeti i nijesu griješni, al ono sigurno uvijek vode do grijeha, prevare i svake druge nepravde. U nas se sva trgovina osniva na prevari. Život biva skuplji, a čovjek priučen na čaj, vino, duhan sa svim sredstvima ide oko toga, da ih dobije. Vara i radi sve prljavo. Danas je nemoguće izaći na sajam: tako skupo i bez savjesti ištu. Mi izbjegavamo take trgovce i tražimo onake, koji trguju savjesno i ne traže prekomjerno. Prekomjernost gradi nemoral, a kod nemorala ne može biti pravednosti. Kad bi ljudi stanovali u prostim stanovima, jeli običnu bilinsku hranu,